

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD – 4111-004-04/2012

K/12/004/LGD

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk

T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05

lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	K/12/004/LGD - Realizacja wniosków pokontrolnych NIK sformułowanych w wyniku kontroli nr P/10/007 pt. „Powiązania budżetów jednostek samorządu terytorialnego z budżetem państwa w zakresie wybranych dochodów i wydatków w 2010 r.”.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	1. Zygmunt Olech, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 84811 z dnia 28 stycznia 2013 r. 2. Kamil Urzędowski, doradca ekonomiczny, legitymacja służbowa nr 11954 (Dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Damnicy, ul. Górna 8, 76-231 Damnica (dalej: „GOPS”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Beata Orlicka – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Damnicy (Dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ sposób realizacji przez Kierownika GOPS wniosków pokontrolnych sformułowanych przez NIK w wyniku kontroli nr P/10/007 pt. „Powiązania budżetów jednostek samorządu terytorialnego z budżetem państwa w zakresie wybranych dochodów i wydatków w 2010 r.” oraz terminowość i rzetelność odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne NIK z dnia 30 marca 2011 r.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Podstawą oceny pozytywnej jest :

- wprowadzenie mechanizmów kontrolnych (rozwiązań organizacyjnych) zapewniających: rozpatrywanie wyłącznie kompletnych wniosków o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, informowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużników, wydawanie decyzji w sprawie zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w terminach umożliwiających szybsze rozpoczęcie czynności windykacyjnych (wystawianie upomnień),
- rzetelne sporządzanie sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów²,
- terminowe i rzetelne udzielenie odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 ze zm.)

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Odpowiedź na wystąpienie pokontrolne dotyczące kontroli nr P/10/007

Opis stanu
faktycznego

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku przeprowadziła w GOPS w okresie od 8 grudnia 2010 r. do 25 lutego 2011 r. kontrolę realizacji w 2010 r. zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz działań windykacyjnych związanych ze zwrotem wypłaconych świadczeń alimentacyjnych (dalej: „kontrola z 2011 r.”).

W związku z ww. kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 8 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli przekazała Kierownikowi GOPS wystąpienie pokontrolne³.

Wystąpienie to zawierało następujące wnioski w sprawie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości:

- 1) wprowadzenie mechanizmów kontrolnych (rozwiązań organizacyjnych) zapewniających:
 - rozpatrywanie wyłącznie kompletnych wniosków o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
 - zobowiązanie dłużników alimentacyjnych, w uzasadnionych przypadkach, do zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy oraz informowanie tego urzędu o potrzebie ich aktywizacji zawodowej,
 - wydawanie decyzji w sprawie zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w terminach umożliwiających szybsze rozpoczynanie czynności windykacyjnych (wystawianie upomnień).
- 2) rzetelne sporządzanie sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 3) podejmowanie rozstrzygnięć w formie decyzji administracyjnej w przypadku odmowy ulg w spłacie zwrotu świadczeń alimentacyjnych.

(Dowód: akta kontroli str. 5-9)

Kierownik GOPS w piśmie nr 418/11 z dnia 5 kwietnia 2011 r. poinformował NIK o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków, które polegały m.in. na:

- 1) zobowiązaniu pracowników GOPS do dokładnego sprawdzania kompletności przyjmowanych wniosków i ustalania przyczyn niewywiązywania się dłużników ze swoich zobowiązań. Ponadto Kierownik GOPS poinformował, że decyzje w sprawie zwrotu wypłaconych świadczeń wydawane będą niezwłocznie po zakończeniu okresu świadczeniowego lub uchyleniu decyzji w sprawie przyznania świadczenia, nie później niż w ciągu trzech miesięcy po zakończeniu pobierania świadczenia, a tytuły wykonawcze wystawiane będą bez zbędnej zwłoki – dotyczy wniosku nr 1;
- 2) zobowiązaniu pracownika sporządzającego sprawozdania kwartalne z realizacji zadań do dokładnej analizy i weryfikacji informacji ujmowanych w sprawozdaniu – dotyczy wniosku nr 2;
- 3) zadeklarowaniu, że wszelkie rozstrzygnięcia w zakresie ulg w spłacie zwrotu świadczeń alimentacyjnych podejmowane będą w formie decyzji administracyjnych – dotyczy wniosku nr 3.

(Dowód: akta kontroli str. 10-11)

Pismo z powyższą informacją wysłane zostało do Delegatury NIK w Gdańsku w terminie określonym w wystąpieniu pokontrolnym.

³ Z dnia 30.03.2011 r.; znak: LGD-4100-001-06/2011, P/10/007

(Dowód: akta kontroli str. 11)

Dyrektor Delegatury NIK w Gdańsku zwrócił się do Kierownika GOPS o nadesłanie w terminie do 6 maja 2011 r. dodatkowej informacji o stanie realizacji wniosków pokontrolnych oznaczonych numerami 1 i 2.

(Dowód: akta kontroli str. 12)

Kierownik GOPS w dniu 4 maja 2011 r. przekazał dodatkową informację o wykonaniu wniosków pokontrolnych⁴. Wynikało z niej m.in., że:

- 1) w GOPS wprowadzono mechanizmy kontrolne zawarte w wewnętrznych procedurach postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych - dotyczy wniosku nr 1;
- 2) sprawozdania z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów sporządzane są rzetelnie tj. zgodnie z objaśnieniami do nich i po dokładnej analizie dokumentów - dotyczy wniosku nr 2.

(Dowód: akta kontroli str. 13-17)

Niniejsza kontrola wykazała, że przekazane NIK informacje były zgodne ze stanem faktycznym. Ustalenia dotyczące sposobu wykonania wniosków i działań podjętych w celu realizacji wniosków opisano poniżej.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁵ rzetelność i terminowość udzielonej przez Kierownika GOPS odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne przekazane w wyniku kontroli nr P/10/007.

2. Wykonanie wniosków pokontrolnych

2.1. Wniosek pokontrolny o wprowadzenie mechanizmów kontrolnych zapewniających rozpatrywanie wyłącznie kompletnych wniosków o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Opis stanu
faktycznego

Wniosek został zrealizowany.

Szczegółowym badaniem w trakcie kontroli sprawdzającej objęto 15 losowo wybranych z 94 złożonych wniosków osób ubiegających się o świadczenie z funduszu alimentacyjnego w okresie obejmującym lata 2011-2012. Stwierdzono, że wszystkie badane wnioski o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego były składane wg wzoru określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej⁶ oraz były kompletne, tj. zawierały dane określone w art. 15 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(Dowód: akta kontroli str. 18-22)

W działalności GOPS w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁴ Pismo nr GOPS 418/11

⁵ Podobnie jak przy ocenie ogólnej, Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen częściowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁶ Z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. Nr 123, poz. 836 ze zm.)

2.2. Wniosek pokontrolny o wprowadzenie mechanizmów kontrolnych zapewniających zobowiązanie dłużników alimentacyjnych, w uzasadnionych przypadkach, do zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy oraz informowanie tego urzędu o potrzebie ich aktywizacji zawodowej

Opis stanu faktycznego

Wniosek został zrealizowany.

Szczegółowym badaniem w trakcie kontroli sprawdzającej objęto 30 losowo wybranych spośród 77 dłużników, w stosunku do których wykazano należności z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych za 2012 r.

W trzech przypadkach, w których dłużnicy alimentacyjni nie mogli wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, GOPS, po potwierdzeniu zarejestrowania się dłużnika jako bezrobotnego poinformował Powiatowy Urząd Pracy w Słupsku - zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika.

(Dowód: akta kontroli str. 23-31, 50-55)

W działalności GOPS w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3. Wniosek pokontrolny o wprowadzenie mechanizmów kontrolnych zapewniających wydawanie decyzji w sprawie zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w terminach umożliwiających szybsze rozpoczęcie czynności windykacyjnych (wystawianie upomnień)

Opis stanu faktycznego

Wniosek został zrealizowany.

W GOPS w latach 2011 - 2012 wydano łącznie 147 decyzji w sprawie zwrotu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych.

(Dowód: akta kontroli str. 38-49)

W 28 przypadkach na 30 badanych, decyzje w sprawie zwrotu wypłaconych świadczeń wystawione były w terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy od daty zakończenia okresu świadczeniowego. Jeden z dłużników objętych szczegółowym badaniem spłacił w 2012 r. swoje zobowiązanie z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych, a jednemu dłużnikowi nie wystawiono decyzji z powodu nieustalenia adresu miejsca pobytu - GOPS, korzystając z zapisów art. 22 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, podjął działania zmierzające do ustalenia adresu dłużnika, m.in. poprzez zasięgnięcie informacji w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kobylnicy.

(Dowód: akta kontroli str. 50-63, 93)

W działalności GOPS w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.4. Wniosek pokontrolny o rzetelne sporządzanie sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Opis stanu faktycznego

Wniosek został zrealizowany.

Szczegółowym badaniem objęto sprawozdania (za poszczególne kwartały 2012 r.) z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do

alimentów. Sprawozdania te były opracowane w formie określonej w załączniku do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁷ i składane w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po upływie każdego kwartału, zgodnie z § 2 ust. 1 i 3 ww. rozporządzenia. Wartości wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyszczególnione w tych sprawozdaniach były zgodne z ewidencją księgową GOPS.

W części sprawozdań dotyczącej „Liczby osób zajmujących się realizacją ustawy” wykazywano dwie osoby, co było zgodne z liczbą osób wykonujących zadania w zakresie funduszu alimentacyjnego.

(Dowód: akta kontroli str. 64-87)

W działalności GOPS-u w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.5. Wniosek pokontrolny o podejmowanie rozstrzygnięć w formie decyzji administracyjnej w przypadku odmowy ulg w spłacie zwrotu świadczeń alimentacyjnych.

Opis stanu
faktycznego

W okresie od 4.05.2011 r. (data przesłania informacji o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków po kontroli P/10/007) do 31.12.2012 r. nie występowały przypadki odmowy udzielenia ulg w spłacie zwrotu świadczeń alimentacyjnych.

(Dowód: akta kontroli str. 88-89)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie sposób wykonania wniosków pokontrolnych sformułowanych przez NIK w wyniku kontroli nr P/10/007.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

Gdańsk, dnia 20 marca 2013 r.

Kontrolerzy:
Zygmunt Olech
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku
Dyrektor

.....
podpis

Kamil Urzędowski
Doradca ekonomiczny

.....
podpis

.....
podpis

⁷ Dz. U. Nr 288, poz. 1694